

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3
**The Relationship Between Administrative Skills and the
Effectiveness of Schools Under the Nakhon Si Thammarat
Primary Educational Service Area Office 3**

จุฑาทิพย์ ทวีแก้ว^{1*}

ธีรพงศ์ แก่นอินทร์¹

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้¹

*e-mail: Juthatip1596@gmail.com

Juthatip Taweekaew¹

Theeraphong Kaenin¹

Educational Administration Program, Southern College of Technology¹

Received: April 18, 2024, Revised: May 28, 2024, Accepted: June 7, 2024

บทคัดย่อ

ทักษะการบริหารของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับความก้าวหน้าและประสิทธิผลของโรงเรียน งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 (2) ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนที่เข้าร่วมการทดสอบระดับชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 143 โรงเรียน ใช้วิธีสุ่ม โดยการแบ่งชั้นตามสัดส่วนตามขนาดโรงเรียนและสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลาก ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มงาน โรงเรียนละ 3 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ทั้งฉบับเท่ากับ .983 และแบบบันทึกข้อมูล ประสิทธิภาพของโรงเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี 2) ประสิทธิภาพของโรงเรียน จากผลการทดสอบระดับชาติเฉลี่ยของโรงเรียน ค่าเฉลี่ยโดยรวม ร้อยละ 38.47 และ 3) ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนในระดับสูง ($r = .734$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และผลการวิจัยยังระบุว่า ทักษะการบริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยอธิบายความแปรปรวนประสิทธิผลของโรงเรียนได้ถึงร้อยละ 53 ($r^2 = 0.53$) ข้อมูลเชิงลึกเหล่านี้มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างทักษะการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนและคุณภาพการศึกษา

คำสำคัญ: ทักษะการบริหาร ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

Abstract

The administrative skills of school administrators are an important mechanism for driving change and achieving the goals set. The ability of administrators is related to the progress and effectiveness of the school. This study aimed to investigate the administrative skills of school administrators, school effectiveness, and the relationship between their administrative skills and school effectiveness under the Nakhon Si Thammarat Primary Education Service Area Office 3. The sample consisted of 143 schools under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3 that participated in the sixth-grade national test of the academic year 2022. The sample size was determined by applying Yamane's formula with a 95% confidence interval. It was then obtained through proportional stratified random sampling based on school size, and through simple random sampling by drawing lots. Three head teachers were selected from each school as informants. The research instrument was a five-point rating scale questionnaire with the IOC ranged between 0.60 – 1.00 and the overall coefficient alpha of .983. The statistics used for data analysis comprised mean, percentage, standard deviation and Pearson's correlation coefficient. The results revealed that 1) the administrative skills of school administrators in overall and all aspects were found at good levels, and 38.47% average national test score was achieved. There was a highly positive relationship ($r = .734$) between the administrative skills of school administrators and the school effectiveness with a significance level of .001. Findings indicate that administrative skills are positively correlated with school effectiveness, explaining 53% of the variance in effectiveness. This insight is vital for enhancing the management skills of school administrators and promoting school performance and educational quality.

Keywords: Administrative Skills; School Effectiveness; Primary Educational Service Area Office

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้ให้ความหมายของการศึกษา คือ กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Ministry of Education, 2019)

การศึกษาเป็นรากฐานของชีวิต เป็นสิ่งที่พัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการดำเนินชีวิต ได้รับประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม จนนำไปสู่การประกอบอาชีพ เพื่อที่จะนำมาพัฒนาประเทศ ทั้งยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเป็นเครื่องชี้นำสังคมในอนาคต การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความสามารถที่จะปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ การจัดการศึกษาคควรจัดให้เป็นแนวทางที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรมของประเทศสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมไทย และเพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยให้ขึ้นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ (Ministry of Education, 2019)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มีสถานศึกษาทั้งหมด 221 โรงเรียน จากข้อมูลการวัดผลสัมฤทธิ์รวบยอดของผู้เรียนผ่านการจัดการทดสอบในระดับชาติ โดยมีสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นผู้ดำเนินการออกข้อสอบและจัดสอบทั่วประเทศ ปรากฏว่า ผลการเปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานของผู้เรียน โดยพิจารณาจากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เกิดขึ้น ค่าเฉลี่ย 4 กลุ่มสาระ ในปีการศึกษา 2565 เท่ากับ 37.43 ซึ่งมีค่าต่ำกว่าระดับประเทศ -1.30 (Nakhon Si

Thammarat Primary Educational Service Area Office 3, 2024) ในปีการศึกษา 2564 เท่ากับ 38.48 ซึ่งมีค่าต่ำกว่าระดับประเทศ -1.76 (Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3, 2023) ในปีการศึกษา 2563 เท่ากับ 32.99 ซึ่งมีค่าต่ำกว่าระดับประเทศ -3.01 (Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3, 2022) โดยภาพรวมในระยะ 3 ปี ย้อนหลังจะเห็นว่าค่าเฉลี่ย 4 กลุ่มสาระ มีผลคะแนนสอบลดลงบ้างเพิ่มขึ้นบ้างแต่ก็ยังต่ำกว่าระดับประเทศและมีแนวโน้มในทางลดลง

การบริหารการศึกษาเป็นการจัดการเกี่ยวกับเรื่องของการศึกษา ในการบริหารทรัพยากรต่าง ๆ ในโรงเรียนให้ไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายโดยให้มีผลผลิตที่มีคุณภาพสูงสุด คือ นักเรียน กระบวนการบริหารจัดการการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนจึงเป็นการขับเคลื่อนการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยอาศัยศาสตร์และศิลป์ของผู้บริหารและผู้ร่วมงาน ที่มีความรู้ความสามารถที่จะจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยอาศัยหลักการและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งปัจจัยที่จะทำให้ผู้บริหารประสบความสำเร็จมีหลายประการ นอกจากวิธีคิดแล้ว ผู้บริหารยังต้องมีทักษะการบริหารที่เหมาะสมด้วย โดยจะต้องมีทักษะการบริหารในทุก ๆ ด้านและใช้อย่างผสมผสานกันไป มีความเข้าใจการผสมผสานความต้องการกับจุดมุ่งหมายขององค์กรจะทำให้ผู้บริหารสามารถบริหารงานได้สำเร็จ ซึ่งทักษะการบริหารที่สำคัญตามทัศนะของ Katz (1995) ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านมนุษย์ และ 3) ทักษะด้านมโนภาพ

ประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นผลลัพธ์หรือผลสำเร็จ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพที่เกิดจากการดำเนินงานของโรงเรียน โดยมีผู้บริหารเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนการดำเนินการ เนื่องจากความสามารถของผู้บริหารสัมพันธ์กับความก้าวหน้าของโรงเรียนและประสิทธิผลของโรงเรียน ประสิทธิผลของโรงเรียน ซึ่งสามารถวัดได้จากหลายประการตามแนวคิดของ Hoy, & Miskel (1991) พิจารณาจากตัวชี้วัด 4 ประการ 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียน ให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถในการพัฒนาปรับเปลี่ยนโรงเรียน ให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และ 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาโรงเรียน แต่การวัดประสิทธิผลของโรงเรียนที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือ การวัดผลสัมฤทธิ์รวบยอดของผู้เรียนที่เป็นการวัดผ่านการจัดการทดสอบในระดับชาติ โดยมีสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นผู้ออกข้อสอบและจัดสอบทั่วประเทศ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) จึงถือเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่มีความสำคัญของสถานศึกษา เพราะเป็นผลการทดสอบมาตรฐานระดับประเทศ

ผลการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กัน จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยของ Supattra, Akkaluck, & Pornthep (2024) พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ผลการวิจัย Hanrak, Pawabutra, & Pimpabutr (2021) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร กับประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครพนม โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งจากงานวิจัยที่กล่าวมานี้ ยังไม่มีการวิจัยใดที่วัดประสิทธิผลของโรงเรียน โดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) และยังไม่มีการวิจัยใดที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนที่เป็นผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนที่เป็นผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) หรือไม่มากนักน้อยเพียงใด ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะการบริหาร

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะการบริหารเป็นแนวคิดหรือกระบวนการที่เน้นการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ในองค์กรเพื่อให้ การดำเนินงานต่าง ๆ ในสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล จากการศึกษาแนวคิด/ทฤษฎีสรุปได้ว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียน เป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิด การเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีความสำคัญในการบริหารโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้น ผู้บริหารที่จะประสบความสำเร็จในการ บริหารการศึกษา จำเป็นต้องมีทักษะการบริหารที่เป็นพื้นฐานสามประการ ตามแนวคิดของ Katz (1995) คือ ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) เป็นการใช้กระบวนการขั้นตอนการใช้เทคนิคเฉพาะอย่างและการใช้เครื่องมือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skills) เป็นการสร้างแรงจูงใจเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลสร้างระบบความร่วมมือ และทักษะด้านความคิด รวบรวม (Conceptual Skills) เป็นการมองเห็นภาพความสัมพันธ์ทั้งองค์กรและความคิดสร้างสรรค์ (Katz, 1995; Griffin, 1984; Harris, 1985; Drake, & Roe, 1986; Hersey, & Blanchard, 1993) ซึ่งสอดคล้องกับ Mohammed, & Etoh (2020) ที่พบว่า ผู้บริหารควรใช้ทักษะและความสามารถด้านการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้มั่นใจว่า สถานะความเป็นผู้นำ ของตนมีประสิทธิผล ซึ่งจะช่วยปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียน

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน

แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียน เป็นความสามารถในการผลิตที่จะทำให้เกิดผลตามที่ปรารถนา โดยจะเน้นไปที่การมีสัมฤทธิ์ผลที่ดีในทักษะพื้นฐานของนักเรียนที่สามารถวัดได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การศึกษา ที่ประสบความสำเร็จตาม Mitrohardjono, & Atribathi (2020) ระบุว่า มีความเชื่อมโยงกับการกำหนดสิ่งที่คาดหวังกับสิ่ง ที่สำเร็จไปแล้ว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนจึงถือเป็นปัจจัยสำคัญในการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียนข้างต้น สรุปได้ว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน หมายถึง การบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโรงเรียน โดยพิจารณาจากความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนตามแนวคิดของ Hoy, & Miskel (1991) โดยได้เสนอแนวคิดว่า โรงเรียนจะมีประสิทธิผลควรวัดจากผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ องค์ประกอบของประสิทธิผลออกมาเป็นวัดผลสัมฤทธิ์รวมยอดของผู้เรียนที่เป็นการวัดผ่านการจัดการทดสอบในระดับชาติ โดยมีสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นผู้ดำเนินการออกข้อสอบและจัดสอบทั่วประเทศ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) จึงถือเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่มีความสำคัญต่อสถานศึกษา เพราะ เป็นผลการทดสอบมาตรฐานและเป็นผลโดยตรงในระดับประเทศที่สะท้อนถึงคุณภาพของผู้เรียน

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีประชากร คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ที่เข้าร่วมการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 221 โรงเรียน และกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 143 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 กำหนดผู้ให้ข้อมูล ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน เก็บข้อมูลจากหัวหน้ากลุ่มงาน จำนวน 3 กลุ่มงาน ที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการโรงเรียนให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 429 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนตามขนาดของโรงเรียน และการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลากชื่อโรงเรียนที่เข้าร่วมการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน แบบไม่ใส่คืนตามเกณฑ์สัดส่วนของประชากรตามขนาดสถานศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 1 ชนิด ได้แก่ แบบสอบถาม ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

- 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)
- 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านเทคนิค ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความคิดรวบยอด จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมิน เป็น 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การประเมินดังต่อไปนี้ (Best, 1997) 4.50- 5.00 หมายถึง ดีมาก, 3.50 - 4.49 หมายถึง ดี, 2.50 - 3.49 หมายถึง ปานกลาง, 1.50 - 2.49 หมายถึง ควรปรับปรุง และ 1.00 - 1.49 หมายถึง ต้องปรับปรุง

3) ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 โดยการใช้คะแนน ค่าเฉลี่ย จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET ตามการรายงานผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยนำข้อมูลที่ได้อภิเคราะห์และแปลผลโดยจัดกลุ่มคุณภาพสถานศึกษา จากผลการทดสอบ O-NET ออกเป็นกลุ่มคุณภาพ 4 กลุ่ม ดังนี้ (Nathonglo, 2018) คะแนนเฉลี่ย 10% แรก หมายถึง กลุ่มดีมาก, คะแนนเฉลี่ยของเขตพื้นที่ สูง หมายถึง กลุ่มดี, คะแนนเฉลี่ยของเขตพื้นที่ ต่ำ หมายถึง กลุ่มพอใช้ และ คะแนนเฉลี่ย 10% สุดท้าย หมายถึง กลุ่มปรับปรุง

3. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างคำถามจากการทบทวนเอกสารวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเนื้อหาจะครอบคลุมประเด็น ทักษะการบริหาร มีข้อความที่สอดคล้องกับนิยามตัวแปร นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ชัดเจนและปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์

นำแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหาร โดยตรวจคุณภาพของแบบสอบถาม ที่ผ่านการตรวจแก้ไขไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งพบว่า ได้ค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 ซึ่งค่า IOC มากกว่า 0.50 ถือว่า มีความเหมาะสม

นำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของ Cronbach (1990) โดยแบบสอบถามควรมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป (Srisaard, 2017) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ทักษะ การบริหารของผู้บริหาร เท่ากับ 0.962

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการทดสอบระดับชาติของโรงเรียน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 โดยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 143 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 ชุด รวม 429 ชุด ผ่านระบบ E-office ของโรงเรียน โดยกำหนดรหัสโรงเรียน พร้อมแนบรายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และแนบ QR Code ในการทำแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google Form กำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามภายใน 15 วัน ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด จำนวน 429 ชุด (ร้อยละ 100)

การเก็บข้อมูลผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) โดยการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการทดสอบระดับชาติของโรงเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 พร้อมนำข้อมูลที่ได้มาบันทึกในแบบบันทึกข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้ (1) วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละและนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง (2) วิเคราะห์ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านและรายข้อ แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบตามเกณฑ์ที่กำหนด (3) วิเคราะห์ข้อมูล ผลการทดสอบระดับชาติเฉลี่ยของโรงเรียน โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ เป็นรายโรงเรียนและรายวิชา จำนวน 4 รายวิชา ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษและวิทยาศาสตร์ พร้อมนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง และ (4) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน พร้อมนำเสนอในรูปแบบของความเรียง

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครู โดยรวมและเป็นรายด้าน

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{x}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ทักษะด้านเทคนิค	3.79	.43	ดี	2
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	3.89	.50	ดี	1
3. ทักษะด้านความคิดรวบยอด	3.79	.46	ดี	2
ค่าเฉลี่ยรวม	3.82	.45	ดี	-

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับดี โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ รองลงมา คือ ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านเทคนิค

1.1 ด้านเทคนิค พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับดี โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การจัดวางตัวบุคคลได้อย่างเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ รองลงมา คือ การส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาด้านวิชาการอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน การคิดเชิงกลยุทธ์ ในการวางแผน กำหนดนโยบาย และทิศทางของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความชัดเจน ในกฎระเบียบด้านการเงินและพัสดุ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

1.2 ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับดี โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การแต่งกายสุภาพ เรียบร้อย เหมาะสมตามระเบียบและกาลเทศะ รองลงมา คือ มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นในการสร้างเครือข่ายสัมพันธภาพที่ดีภายนอกสถานศึกษา มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม รู้จักวางตนให้เหมาะสมตามกาลเทศะ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงาน

1.3 ด้านความคิดรวบยอด พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับดี โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รองลงมา คือ การมองภาพรวมขององค์กร สามารถเชื่อมโยงกับความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานและลักษณะของงาน ได้อย่างชัดเจน การคาดการณ์ล่วงหน้ามีแนวทางในการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับสถานศึกษาในอนาคต ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตรการศึกษา

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบระดับชาติเฉลี่ยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3

โรงเรียน	คะแนนเฉลี่ย (O-NET)				รวม	ระดับ
	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	ภาษาอังกฤษ	วิทยาศาสตร์		
รวม	56.15	27.60	31.16	38.47	38.47	พอใช้

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการทดสอบระดับชาติเฉลี่ยของโรงเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวม ร้อยละ 38.47 ระดับพอใช้ ต่ำกว่าระดับประเทศ ร้อยละ -1.26 เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา ภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดร้อยละ 56.15 รองลงมา วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 38.47 และ ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 31.16 ส่วนวิชาที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณิตศาสตร์ ร้อยละ 27.60

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับประสิทธิผลโดยรวมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3

ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน	ประสิทธิผลของโรงเรียน		Sig	r ²
	r	ระดับ		
1. ทักษะด้านเทคนิค (X ₁)	.673***	ปานกลาง	.000	0.45
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (X ₂)	.757***	สูง	.000	0.57
3. ทักษะด้านความคิดรวบยอด (X ₃)	.703***	ปานกลาง	.000	0.49
รวม	.734***	สูง	.000	0.53

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .734 และ r² เท่ากับ 0.53 แสดงว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลของโรงเรียน ได้ร้อยละ 53

3.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะด้านเทคนิคกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .673 และ r² เท่ากับ 0.45 แสดงว่า ทักษะด้านเทคนิคสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลของโรงเรียน ได้ร้อยละ 45

3.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนโดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .757 และ r^2 เท่ากับ 0.57 แสดงว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์สามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลของโรงเรียน ได้ร้อยละ 57

3.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะด้านความคิดรวบยอดกับประสิทธิผลของโรงเรียนโดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .703 และ r^2 เท่ากับ 0.49 แสดงว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอดสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลของโรงเรียน ได้ร้อยละ 49

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3

ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน	ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)				รวม
	ภาษาไทย (Y ₁)	คณิตศาสตร์ (Y ₂)	ภาษาอังกฤษ (Y ₃)	วิทยาศาสตร์ (Y ₄)	
1. ทักษะด้านเทคนิค (X ₁)	.549*** (.000)	.548*** (.000)	.473*** (.000)	.539*** (.000)	.673*** (.000)
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (X ₂)	.653*** (.000)	.612*** (.000)	.540*** (.000)	.569*** (.000)	.757*** (.000)
3. ทักษะด้านความคิดรวบยอด (X ₃)	.585*** (.000)	.560*** (.000)	.522*** (.000)	.540*** (.000)	.703*** (.000)
รวม	.616*** (.000)	.591*** (.000)	.528*** (.000)	.566*** (.000)	.734*** (.000)

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน พบว่า ทักษะการบริหาร ทักษะด้านเทคนิค มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการทดสอบระดับชาติเฉลี่ย วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาวิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .549, .548, .473 และ .539 ตามลำดับ

ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์กับผลการทดสอบระดับชาติเฉลี่ย วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .653, .612, .540 และ .569 ตามลำดับ

ทักษะด้านความคิดรวบยอดกับผลการทดสอบระดับชาติเฉลี่ย วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .585, .560, .522 และ .540 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับดี โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ รองลงมา คือ ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านเทคนิค ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนทุกคนจบการศึกษาอย่างต่ำระดับปริญญาโท จึงได้รับการพัฒนาทักษะการบริหาร โรงเรียนมาแล้ว จึงทำให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ หรือทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นของผู้บริหารในการบริหารโรงเรียน ทั้งการพัฒนาอุดมการณ์ วิสัยทัศน์ บุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำ พฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการเป็นผู้บริหารโรงเรียน การพัฒนาทักษะในการสร้างวัฒนธรรมคุณภาพและวัฒนธรรมประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน การพัฒนาทักษะการบริหารโรงเรียน การวิเคราะห์ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การปฏิบัติงานในโรงเรียน อันจะนำไปสู่ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการพัฒนาโรงเรียน สอดคล้องกับ Adhikari, & Budhathokiz (2023) ได้กล่าวถึง ความสำเร็จของสถาบันการศึกษาส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับทักษะและความเชี่ยวชาญด้านการบริหาร ผู้บริหารซึ่งรับผิดชอบดูแลการดำเนินงานของโรงเรียนทั้งหมด มีหน้าที่หลากหลายบทบาท ตั้งแต่การมอบหมายอำนาจอย่างมีประสิทธิภาพ การฝึกอบรมครู การจัดการนักเรียน ตลอดจนถึงการติดตามผลการปฏิบัติงานของนักเรียน ผู้บริหารจึงมีอิทธิพลอย่างมากในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ในการส่งเสริมและกำกับดูแลครูให้ทำงานร่วมกันและเป็นมืออาชีพเพื่อปรับปรุงคุณภาพของนักเรียน เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ผู้บริหารทุกคนได้ผ่านการฝึกอบรมและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ Elizabeth, Aderanti, & Olanrewaju (2023) ได้กล่าวถึง ทักษะการบริหารของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อผลผลิตของครูในด้านวิธีการสอน คุณลักษณะของครู และการประเมินผลของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของรัฐ จากการศึกษาและเห็นว่า ผู้บริหารควรแสวงหาโอกาสในการเพิ่มพูนทักษะ การบริหารผ่านโปรแกรมการพัฒนาวิชาชีพ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการสร้างเครือข่ายกับผู้นำด้านการศึกษาอื่น ๆ และสอดคล้องกับ Manafa (2020) ได้กล่าวถึง ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมในการสัมมนาและการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับประเด็นการจัดการด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโดยการพัฒนาเทคนิคหรือทักษะใหม่ ๆ ผู้บริหารทุกคนจึงได้รับประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลที่ดีต่อโรงเรียน

การบริหารการศึกษาเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น (Tharasrisuthi, 2019) ผู้บริหารจึงต้องใช้ทักษะในการบริหารโดยอาศัยทักษะการบริหารพื้นฐาน โดยมีผู้ให้แนวคิดไว้หลายประการ ทั้งทักษะด้านเทคนิคในการบริหารงาน บริหารคน โดยใช้หลักการสร้างเสริมมนุษยสัมพันธ์ในการประสานงาน ผู้บริหารจึงควรมีทักษะในการสื่อสารระหว่างบุคคลที่ดีโดยไม่มีทางเลือกปฏิบัติ (Okeze, 2021) และมีความคิดรวบยอดในการวางเป้าหมายของโรงเรียน โดยผ่านกระบวนการทางการบริหารอย่างมีระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล จนบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ (Katz, 1995; Griffin, 1984; Harris, 1985; Drake, & Roe, 1986; Hersey, & Blanchard, 1993) ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 จึงอยู่ในระดับดีทุกด้าน สอดคล้องกับ Pengpint, & Siththada (2020) ที่พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 อยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับ Anjirawaroj (2020) ที่พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 อำเภอเมืองปทุมธานีด้านที่มีอำนาจพยากรณ์มากที่สุด คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ส่วนด้านความคิดรวบยอด สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 อำเภอเมืองปทุมธานีได้ และสอดคล้องกับ Nwogu, & Ebunu (2019) ที่พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมของรัฐในรัฐเคลดาใช้ทักษะทางเทคนิคและความคิดรวบยอดในระดับสูงในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการบริหาร

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนซึ่งเป็นเพียงการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้ผลการทดสอบระดับชาติเฉลี่ยของโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวม ร้อยละ 38.47 อยู่ในระดับพอใช้ ต่ำกว่าระดับประเทศ ร้อยละ -1.26 เมื่อพิจารณารายวิชา วิชาที่มีค่าเฉลี่ย มากที่สุด คือ ภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ร้อยละ 56.15 สูงกว่าระดับประเทศ ร้อยละ 2.26 รองลงมาวิชาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 38.47 ต่ำกว่าระดับประเทศ ร้อยละ -0.87 และภาษาอังกฤษ ร้อยละ 31.16 ต่ำกว่าระดับประเทศ ร้อยละ -6.46 ส่วนวิชาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ คณิตศาสตร์ ร้อยละ 27.60 ต่ำกว่าระดับประเทศ ร้อยละ -0.46 ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มีโรงเรียนขนาดเล็ก ร้อยละ 62.44 ซึ่งมีครูผู้สอน ไม่ครบชั้น และครูผู้สอนไม่ตรงตามวิชาเอก จึงทำให้ประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับพอใช้ และต่ำกว่าระดับประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ

Lathapipat, & Lars (2015) ที่กล่าวว่า การลดความขาดแคลนครูเป็นหนึ่งในโจทย์สำคัญสำหรับการยกระดับคุณภาพและการลดความเหลื่อมล้ำในระบบการศึกษาไทย โดยหากโรงเรียนในกลุ่มที่มีผลการเรียนต่ำที่สุดและมีครูไม่ครบชั้นเรียนได้รับจัดสรรครูเพิ่ม 1 คนต่อ 1 ห้อง ผลการเรียนของนักเรียนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ซึ่งจะช่วยลดช่องว่างผลการเรียนระหว่างนักเรียนและโรงเรียน

3. ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมของความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนกับผลการทดสอบระดับชาติของโรงเรียนอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .734 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลของโรงเรียน ได้ร้อยละ 53 แสดงว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนส่งผลมากกว่าร้อยละ 50 ต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนไม่ได้ส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ส่งผลทางอ้อมโดยผ่านการจัดการเรียนการสอนของครู การจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน และกิจกรรมอื่น ๆ ที่โรงเรียนรับผิดชอบจัดขึ้น นั่นคือ จากการที่ผู้บริหาร มีทักษะในการบริหาร โรงเรียนที่ดี มีการวางแผน การจัดการศึกษาที่ดี เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษาในโรงเรียน กระตุ้น ส่งเสริมให้ครู มีการปรับเปลี่ยนบทบาทในการเรียนการสอน และอำนวยความสะดวกให้ครูผู้สอน ได้จัดการเรียนการสอน อย่างมีคุณภาพ ทำให้นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) และส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จนเกิดผลลัพธ์ที่เป็นประสิทธิผลที่ดีของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Adhikari, & Budhathokiz (2023) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารต้องใช้ความรู้และความสามารถที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยใช้ทักษะการบริหารที่จำเป็นในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการสอนและการเรียนรู้ของโรงเรียนด้วยการใช้ความสามารถและขีดความสามารถด้านการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นในหมู่นักเรียนในท้ายที่สุด จึงกล่าวได้ว่า ทักษะการบริหาร โรงเรียนของผู้บริหารมีความเกี่ยวข้องกับผลการเรียนของนักเรียน เพราะผลสัมฤทธิ์รวบยอดของผู้เรียนถือเป็นประสิทธิผลของโรงเรียนที่เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงทักษะการบริหารของผู้บริหาร ในการบริหาร โรงเรียน และสอดคล้องกับ Katz (1995) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพควรมีทักษะ 3 ด้าน ที่ผสมกลมกลืนไปตามอัตราส่วนที่แตกต่างกันทั้ง 3 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะทางเทคนิค เป็นทักษะที่ผสมระหว่างความรู้ ความสามารถในการทำงานตามหน้าที่ของตนมีอะไรบ้างและจะทำงานนั้นอย่างไร 2) ทักษะทางมนุษย์ เป็นความสามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความสัมพันธ์ความร่วมมือ การสร้างแรงจูงใจ ทำให้มีความเข้าใจถึงความรู้สึกของผู้อื่น และคอยปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเองอยู่เสมอ และ 3) ทักษะทางความคิดรวบยอด เป็นความสามารถในการเข้าใจโครงสร้างของหน่วยงานความร่วมมือระหว่างภายในและภายนอกหน่วยงาน การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อหน่วยงาน และสอดคล้องกับ Obuakor, Elodi, & Anyaneche (2021) ผลการวิจัย เผยให้เห็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงระหว่างทักษะการสอนของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครู นอกจากนี้ มีความสัมพันธ์ที่สำคัญระหว่างทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมของรัฐ จึงเสนอแนะให้ผู้บริหารดูแลครูอย่างสม่ำเสมอเพื่อไม่ให้หลุดออกจากหลักสูตรที่วางแผนไว้ ผู้บริหารจะต้องคอย ๆ สร้างทักษะความคิดสร้างสรรค์ของตนเองเพื่อประสิทธิภาพสูงสุดของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับ Sukdee, & Rooyuenyong (2022) ที่พบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทิศทางบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก และสอดคล้องกับ Supattra, Akkaluck, & Pomthep (2024) ที่พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ Hanrak, Pawabutra, & Pimpabutr (2021) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานของผู้บริหารกับ

ประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครพนม โดยรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ Anjirawaroj (2020) ที่พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลโรงเรียน มาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 อำเภอเมืองปทุมธานี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อยู่ในระดับสูงอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับ Mutohar, & Trisnantari (2020) ที่พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน จะรับรู้ได้ดีหาก ผู้บริหารโรงเรียนมีทักษะการบริหารจัดการที่ดีเพื่อกำกับดูแลการเรียนรู้ สร้างวัฒนธรรมโรงเรียนที่เข้มแข็ง และปรับปรุง ประสิทธิภาพของครู อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิผลนั้นจึงเกี่ยวข้องกับความสามารถของ ผู้บริหารโรงเรียนในการทำงานร่วมกันกับบุคลากรอื่น ๆ เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปอย่างราบรื่นให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของโรงเรียน (Nwogu, & Ebunu, 2019)

สรุป

- 1) ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ รองลงมา คือ ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านเทคนิค
- 2) ประสิทธิผลของโรงเรียนที่วัดจากผลการทดสอบระดับชาติเฉลี่ยของโรงเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 ค่าเฉลี่ยโดยรวม ร้อยละ 38.47 อยู่ในระดับพอใช้ มีค่าต่ำกว่าระดับประเทศ
- 3) ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .734 สามารถอธิบายความแปรปรวนของ ประสิทธิผลของโรงเรียน ได้ร้อยละ 53 โดยที่ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัย พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนทุกด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวก กับประสิทธิผลของ โรงเรียนในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .734 และสามารถ อธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลของโรงเรียน ได้ร้อยละ 53 ดังนั้น หากโรงเรียน และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาต้องการจะยกระดับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนและ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรจะส่งเสริมสนับสนุนพัฒนา ทักษะของผู้บริหาร โรงเรียนให้สูงขึ้น เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพของโรงเรียนให้สูงขึ้น
2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับผลการทดสอบระดับชาติ เนื่องจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเป็น มาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ โดยการนำความรู้ความเข้าใจในการบริหาร นำทักษะบริหารมาใช้ในการบริหาร องค์กรให้เกิดประสิทธิผลกับสถานศึกษา โดยการวางแผนการดำเนินการจัดวางตัวบุคคลกับงาน ได้อย่างเหมาะสม ในการ จัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพตามหลักสูตรแกนกลาง บริหารการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรรหา คัดเลือก บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านการสอน ควรมีระบบนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนที่มี ประสิทธิภาพ ส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน รวมถึง บริหารการทำงานแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์
3. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยการเพิ่ม ตัวแปรพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน พฤติกรรมการสอนของครู และตัวแปรอื่น ๆ โดยควรจะมีการวิเคราะห์ผลกระทบ

ทางตรง (Direct Effect) ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Effect) และผลกระทบรวม (Total Effect) จะทำให้สามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้มากขึ้น

References

- Adhikari, N. P., & Budhathokiz, J. K. (2023). The administrative skills of head teacher in educational institutions. *International Research Journal of Parroha Multiple Campus (IRJPMC)*, 2(2), 69-79.
- Anjirawaroj, S. (2020). Administrative skills of administrators affecting the effectiveness of world class standard schools of secondary schools under the office of secondary education service area office 4, Mueang Pathum Thani district. *MBU Education Journal: Faculty of Education Mahamakut Buddhist University*, 8(1), 14-25. [in Thai]
- Best, J. W. (1997). *Research in Education* (3rd). Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. New York: Harper Collins.
- Drake, T.L., & Roe, W. H. (1986). *The Principalship*. New York: Macmillan.
- Elizabeth, A.O., Aderanti, R., & Olanrewaju, A.K. (2023). Principals' administrative skills and teachers' productivity in public senior secondary schools alimosho local government, lagos state nigeria. *Canadian Journal of Educational and Social Studies*, 3(4), 12-24.
- Griffin, R. W. (1984). *Management*. Boston: Houghton.
- Hanrak, I., Pawabutra, C., & Pimpabutr, C. (2021). Administrative skills of school administrators affecting effectiveness of schools under primary educational service area office in Nakhon Phanom Province. *Journal of Educational Administration and Leadership*, 9(35), 277-288. [in Thai].
- Harris, B. M. (1985). *Supervisory Behavior in Education*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Hersey, P., & Blanchard, K. H. (1993). *Management of Organizational Behavior: Utilizing Human Resources*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Hoy, W. K., & Miskel, C.G. (1991). *Education Administration: Theory Research and Practice* (4th ed.). Singapore: McGraw-Hill International.
- Katz, R. L. (1995). Skills of an effective administrator. *Harvard Business Review*, 12(1), 33 - 42.
- Lathapipat, D., & Sondergaard, L M. (2015). *Thailand – Wanted: a Quality Education for all*. Retrieved February 18, 2024, from, <http://documents.worldbank.org/curated/en/2015/06/24435332/Thailand-wanted-quality-education-all> [in Thai]
- Manafa, N. F. (2020). Principals' managerial skills and administrative effectiveness in public secondary schools in Anambra State, Nigeria. *International Journal of Innovative Psychology & Social Development*, 8(4), 44-53.
- Ministry of Education. (2019). *National Education Act B.E. 2545 Amended (No. 2) B.E. 2545 (No. 3) B.E. 2553 and (No. 4) B.E. 2562*. Bangkok: The Teachers Council of Thailand. [in Thai]
- Mitrohardjono, M., & Arribathi, A. H. (2020). Penerapan manajemen pen-didikan islam (MPI) menuju sekolah efektif. *al-Afkar, Journal for Islamic Studies*, 3(1), 35-54.
- Mohammed, M.O.B., Edu, A.O., & Etoh, L.C. (2020). Principals' administrative skills: a predictor of students' academic performance in Lagos State, Nigeria. *Journal of Research in Educational and Business Studies*, 5(1), 186-203.

- Mutohar, P. M., & Trisnantari, H. E. (2020). The effectiveness of madrasah: analysis of managerial skills, learning supervision, school culture, and teachers' performance. *Malaysian Online Journal of Educational Management (MOJEM)*, 8(3), 21-47.
- Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3. (2022). *Educational Information Academic Year 2022 Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3*. Retrieved February 16, 2024, from <http://www.nst3.go.th/?3d-flip-book=19222> [in Thai]
- _____. (2023). *Educational information Academic Year 2023 Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3*. Retrieved February 16, 2024 from <http://www.nst3.go.th/wp-content/uploads/2022/12/A1.pdf> [in Thai]
- _____. (2024). *Educational Information Academic Year 2021 Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3*. Retrieved February 16, 2024, from <http://www.nst3.go.th/wp-content/uploads/2023/84-2566.pdf> [in Thai]
- Nathonglo, K. (2018). *Factor Rerated Learning with Ordinary National Education Testing (O-Net) of Grade 3 Secondary Students under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 3* (Master's Thesis). Burapha University, Chonburi Province. [in Thai]
- Nwogu, U.J., & Ebunu, A.A. (2019). Principals' technical and conceptual management skills for effective administration of public secondary schools in Delta State, Nigeria. *Educational Research International*, 8(3), 63-72.
- Obuakor, S. C., Elodi, O. L., & Anyaneche, U. L. (2021). Relationship between principals' administrative skills and teachers' task performance for sustainable development in Abia State public Secondary Schools. *COOU Journal of Educational Research*, 6(2), 41-53.
- Okeze, W. O. (2021). Administrative skills for effective management of nomadic education programme for diversification of nigerian Economy. *International Journal of Innovative Social & Science Education Research*, 9(1), 67-74.
- Pengpint, N., & Siththada, T. (2020). Administrative skills affecting the personal administration effectiveness of basic education school administrators under the secondary educational service area office 1. *SWU Educational Administration Journal*, 17(33), 13-23.
- Srisaard, B. (2017). *Research Principles* (10th Printing). Bangkok: Suweerivasarn. [in Thai]
- Sukdee, C., & Rooyuenyong, W. (2022). The Relationship between the skills of school administrators in the 21st century and the effectiveness of educational institutions under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 5. *NEU Academic and Research Journal*, 12(4), 114-126. [in Thai].
- Supattra, P., Akkaluck, P., & Pornthep, S. (2024). The 21st- century school administrators' skills: affecting effectiveness of schools under Mukdahan Primary educational service area office. *Journal of Administration and Social Science Review*, 6(5), 265-274. [in Thai]
- Tharasrisuthi, P. (2019). The administrative art of the school administrators perceived as the master degree students of the educational administration program, faculty of education, Ramkhamhaeng University. *Journal of Education Pibulsongkram Rajabhat University*, 6(2), 297-309. [in Thai]
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an Introductory Analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row.